

B 336/præsidiets

Behandles i Præsidiets

Præsidiets betænkning over
**Ministerrådsforslag
om Arktisk Samarbejdsprogram 2022-2024****Forslag**

Præsidiets foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at gennemføre Nordisk Ministerråds Arktiske Samarbejdsprogram 2022-24,
og sikre at målsætningerne i Vision 2030 tydeliggøres i Arktis

Baggrund

Nordisk Ministerråds (NMR) har siden 1996 gennemført en række arktiske samarbejdsprogrammer med forskellige prioriteringer som en del af arbejdet med arktiske spørgsmål. Programmerne har bidraget til øget viden om miljø, økonomi og sociale forhold i regionen. Det Arktiske Samarbejdsprogram udgør et vigtigt led i arbejdet med at fremme nordisk internationalt samarbejde i Arktis.

Samarbejdsprogrammet 2022-2024 vil være det niende program i rækken, og det første under Vision 2030. Det overordnede ansvar for implementeringen og administrationen af det arktiske samarbejdsprogram ligger hos samarbejdsministrene men der nedsættes en nordisk arktisk rådgivningskomité til at bistå med programmets årlige gennemførelse. Administrationen af den åbne ansøgningsrunde kan udliciteres.

Præsidiets synspunkter

Præsidiets finder, at det arktiske samarbejdsprogram er et nyttigt instrument til at fremme arktiske spørgsmål og fungerer som løftestang for ministerrådets øvrige arktiske initiativer. Arktis er også et af Nordisk Råds tre hovedfokusområder i rådets internationale strategi for 2018-2022. De fem nordiske lande er repræsenteret i Nordisk Ministerråd og i Arktis Råd, og Nordisk Ministerråd er observatør i Arktisk Råd.

Derfor er det oplagt, at der er et tæt samarbejde om arktiske initiativer og aktiviteter. Imidlertid må det Arktiske Samarbejdsprogram ikke blive et finansieringsinstrument for Arktis Råd (som ikke har eget budget), og ministerrådet må til enhver tid sikre, at projekter fra Arktisk Råd som finansieres via samarbejdsprogrammet, har reel nordisk nytte og flugter med nordiske prioriteringer.

Præsidiets finder det nyttigt, at Samarbejdsprogrammet både har en politisk prioriteret del hvor initiativer initieres af de nordiske regeringer og en del som er åben for ansøgere fra nordiske aktører som vil gennemføre projekter som sikrer opfyldelsen af målsætningerne. Dog er der behov for en grundig selektion af projektansøgninger for at sikre, at kun projekter som direkte støtter op om målsætningerne i Vision 2030 og har nordisk nytte udvælges. Disse må sikres finansiering og tidligere praksis med alene at bevilge delfinansiering for dermed at have budget til flere projekter bør udfases. Målet må være kvalitet frem for kvantitet. Præsidiets finder desuden, at der er behov for at sikre, at den politisk prioriterede del af programmet får tilstrækkelig finansiering og at de nordiske lande aktivt benytter sig af muligheden for at gennemføre initiativer der sikrer gennemførelsen af målsætningerne i Vision 2030.

Præsidiets finder, at der er behov for en fokusering vedrørende prioriteringerne af de projekter og initiativer ministerrådet ønsker at gennemføre. Af samarbejdsprogrammet fremgår der alt for mange målsætninger og prioriteringer hvilket hindrer effektive og gennemslagskraftige initiativer.

Af programmet frem går det at;

- i) der ønskes at Samarbejdsprogrammet skal bidrage til at opnå Vision 2030's tre strategiske prioriteringer om et grønt Norden, et konkurrencedygtigt Norden og et socialt bæredygtigt Norden,
- ii) at programmet skal bidrage til at opnå de 12 mål Ministerrådet har opstillet i den strategiske handlingsplan for 2021–2024,
- iii) at programmet skal bistå med at bidrage til nordens gennemførelse i Arktis af FN's 17 Verdensmål om bæredygtighed,
- iv) at programmet skal bidrage til 21 prioriterede områder indenfor områderne: Planet, Peoples, Prosperity, Partnerships, og endelig ønskes det
- v) at Samarbejdsprogrammet skal bidrage til Nordisk Ministerråds tværgående strategier angående ligestilling samt børn og unge. Om end meningen er prisværdig så findes disse mange og forskelligartede mål for ambitiøst med et program med en budgetramme på knap 10. mio. DKK.

Udvalget for et Holdbart Norden ønsker at fremhæve følgende betragtninger

- udvalget finder det problematisk at arktiske ungdomsinitiativer i begrænset omfang har modtaget støtte af Ministerrådet, og ønsker at der i højere grad sker en prioritering af projekter der involverer unge og ungdomsorganisationer
- samarbejdsprogrammet kan med fordel fremhæve de unges rolle og bidrag, som et tværgående tema og bør samtidig fremhæves under hvert tema
- under afsnittet 'Planet' bør der fremgå en henvisning til økosystemer i formuleringen 'Anerkendelse af biodiversitetens og økosystemers betydning og forandringer' og tilføje reference til *adaptive governance* med grund i økosystemforvaltning.

Præsidiets finder, at det er væsentligt at Samarbejdsprogrammet støtter initiativer - foruden Vision 2030 – som er identificeret i de nordiske landes nationale arktiske strategier. Samarbejdsprogrammet bør virke som en løftestang for nordiske interes-

ser. Samarbejdsprogrammet bør tillige søge samklang med EU's arktiske politik som både Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har sendt indspil til. Medfinansiering af arktiske projekter med EU er i nordisk interesse og dette kunne eksempelvis være på områder som miljø og klimaovervågning med det Europæiske Miljøagentur som alle fem nordiske lande indgår i.

Præsidiet finder, at det er hensigtsmæssigt at Samarbejdsprogrammets periode tilpasses de strategiske handlingsplaner for at opnå størst mulig synergi og gennemslagskraft. Af programmet fremgår det at administrationen af den åbne ansøgningsrunde til det arktiske samarbejdsprogram kan udliciteres. Præsidiet finder, at Ministerrådet har en stor opgave med at sikre en forsvarlig økonomiforvaltning af ministerrådets budget og store projektportefølje, og at det må anses som fordelagtigt hvis administrationen og den økonomiske styring af projektforvaltningen udliciteres til en af de nordiske institutioner for at lette den administrative byde på sekretariatet, eksempelvis NordRegio som tidligere har forvaltet de arktiske projekter.

Norden, den 7. september 2021

Anders Eriksson (ÅF)

Annette Lind (S)

Aron Emilsson (SD)

Bertel Haarder (V)

Christian Juhl (EL)

Erkki Tuomioja (sd)

Gunilla Carlsson (S)

Hans Wallmark (M)

Jouni Ovaska (cent)

Linda Modig (C)

Magnus Ek (C)

Martin Kolberg (A)

Michael Tetzschner (H)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

Wille Rydman (saml)